

EL PONY
PISAÓR

El Pony Menut

Dossier Pedagògic

FITXA ARTÍSTICA

Creació, producció i direcció: El Pony Pisador

Lletra i música: El Pony Pisador (composicions originals i arranjaments del repertori folklòric)

Redacció d'aquest dossier: El Pony Pisador

Músics:

Guillem Codern - banjo, duduk i veu.

Adrià Vila - mandolina, percussió tradicional i veu.

Miquel Pérez - violí, percussió tradicional i veu.

Ramon Anglada - guitarra, bombo i veu.

Martí Selga - baix, flautes, clarinet i veu.

PRESENTACIÓ

El grup El Pony Pisador ha pres, finalment, el compromís d'abordar un greu problema: la preocupant falta de dinosaures, pingüins, faraons, pirates i música folk a les aules. Els cinc músics de Barcelona ens presenten "EL PONY MENUET", on ens faran cantar, ballar i picar de mans amb instruments i músiques tradicionals d'arreu del món a ritme de les seves cançons més conegudes, on no hi faltaran l'humor ni el rigor científic.

En aquest espectacle, el descobriment i l'exploració són clau. A la vegada que es descobreixen sonoritats tradicionals diferents, la percepció auditiva i l'assimilació corporal dels conceptes musicals més bàsics es posen en marxa de manera totalment inconscient i automàtica. Les històries de temàtiques els erigons de mar a Premià o la funció d'un menhir són un divertit acompanyament durant el procés.

La unió de tots aquests factors fa que qualsevol mena de públic oblidi els seus problemes durant una estona i es deixi encisar per les històries, l'humor i la música, impulsant així la curiositat en el món que ens envolta, que és gegant i fascinant.

Edat recomanada: **8 – 12 anys**

CONTINGUT PEDAGÒGIC

A primera vista, la música i especialment la "música folk" són el punt de partida. Així doncs, identificar les particularitats musicals que donen caràcter a les diferents músiques tradicionals d'arreu és un objectiu fàcilment assolible.

Si fem un segon cop d'ull, però, podem veure com aquestes tradicions en molts casos porten danses o lletres associades, que també tenen el seu espai a l'espectacle.

Aquestes formen part de contextos culturals sovint desconeguts, amb diferents idiomes i formes d'expressió.

A més, cal afegir al caldo les lletres i les cançons íntegrament escrites per “El Pony Pisador”, que amb una personalitat pròpia afegeixen una gran varietat de temàtiques "lúdico-científiques" i un univers de personatges i animals peculiars.

En conclusió, els viatges i el descobriment del que és sorprenent i desconegut a partir de la música folk són els protagonistes de l'escenari amb "EL PONY MENUT".

ABANS D'ANAR AL TEATRE

EL PONY MENUT és un espectacle dirigit tant a infants que cursen primària com a totes aquelles famílies amb nens i nenes d'aquestes edats, tot i que el ventall de públic pot ser molt més ampli, ja que la música de “El Pony Pisador” no va dirigida a cap edat en concret. En els seus més de 10 anys de carrera musical en grup, els "ponis" han arrossegat nombroses vegades a petits i grans davant d'un mateix escenari, amb temes que han sigut la banda sonora de bodes i de colònies d'estiu per igual.

Recomanem escoltar algunes de les cançons abans del concert a [Spotify](#) (amb una llista de reproducció específica amb el repertori de EL PONY MENUT), analitzar les lletres a Viasona i mirar els divertidíssims videoclips i vídeos educatius sobre folk a [YouTube](#). Més endavant trobareu una selecció proposada d'activitats per fer a l'aula (que també té associada una llista de reproducció a Spotify amb el material sonor necessari).

EIXOS PEDAGÒGICS

1. CONCEPTES MUSICALS BÀSICS

Un dels avantatges que ofereix un repertori basat en folk d'arreu és que resulta fàcil fer una mostra de ritmes i melodies prou diferents. No cal centrar-se en conceptes musicals massa complexos per poder treure suc del contrast d'unes cançons amb unes altres, ja que cada ritme, melodia i harmonia produeixen una resposta auditiva, corporal i emocional diferent.

ACTIVITATS A L'AULA:

a) Primer, els estudiants han d'escoltar la cançó "*John Kanaka*" i identificar els següents "esdeveniments sonors":

- El compàs de 6/8, com se sent al ballar-lo o al picar de mans
- “Menjar-se” l'últim temps d'un compàs
- El temps de vals (3/4), com se sent al ballar-lo o al picar de mans

- Els silencis al tram instrumental del mig, para acompanyament i segueix la melodia, què suposa això a l'hora de ballar o picar de mans
- Escoltar el compàs d'amalgama 5/4, com se sent al ballar-lo o al picar de mans
- Escoltar el compàs 4/4, com se sent al ballar-lo o al picar de mans
- Escoltar l'instrumental del final, pujades de tempo i i silencis

Aquesta llista es pot separar en compassos i recursos d'arranjament. Un cop fet això, cal que cada participant de l'activitat triï quin és el seu compàs i recurs preferit, justificant la seva resposta a nivell de resposta corporal i emocional.

2. MÚSICA EN GRUP

Una altre avantatge d'aquest mateix repertori és que en molts casos la música tradicional resulta una acció col·lectiva i de cohesió, sigui tocant, cantant o ballant. D'aquesta manera, l'assimilació rítmica amb els passos de ball i l'experimentació vocal amb les cançons són sempre experiències compartides, en les que es pot aprendre, equivocar-se i gaudir en grup.

ACTIVITATS A L'AULA:

a) Utilitzant la cançó "*Bully in the Alley*", escolteu el joc de crida i resposta i l'harmonia final. Apreneu la lletra de les respostes i els refranys per poder cantar-los sobre la cançó. Depenent de les edats i nivells, es poden provar diferents rols vocals. Al final, la cançó inclou un recurs anomenat "*tag*", on una veu sosté una nota durant molt de temps mentre les altres canvien de notes.

- **Joc final:** Agafeu molt d'aire i intenteu sostenir-lo tant de temps com soni el "*tag*" a la cançó. Durant la interpretació, es permet cantar amb veu alta i colpejar amb els peus o la taula, indicant que hi ha moments de silenci i moments de soroll.
- A classe d'anglès, es pot discutir per què una paraula com "*Bully*" tenia significats diferents del segle XVIII comparat amb avui dia.
- Es pot jugar al mateix joc amb "*John Kanaka*".

b) Apreneu la dansa coneguda com la *Polca d'Ours* (amb el següent vídeo de referència, que és tal com ho ballem als concerts: https://www.youtube.com/watch?v=X5Wbq-TgiHY&ab_channel=AlbertAguilera).

- Un cop apresada i practicada, es pot discutir i esmentar que no es balla exactament de la manera correcta (la cançó és una polca de la regió de Flandes, però es balla com una *Xampanya*, una dansa franco-occitana, i també es fa en cercle en lloc de fila).
- **Debat:** Quina importància té mantenir una tradició exactament com és, sense modificar res? És millor mantenir-la viva encara que calgui modificar-la o adaptar-la d'alguna manera? Això introdueix el dilema entre la preservació i la innovació en la música tradicional.

3. DESCOBRINT MÚSICA D'ARREU DEL MÓN

Cada forma de música tradicional, com bé diu el terme, forma part d'un context cultural concret que pot ser proper o llunyà en el temps i l'espai, associat a festivitats, activitats o feines diferents.

D'aquesta manera, el descobriment de diferents indrets, cultures i moments històrics a partir dels seus llegats musicals i els contextos en els quals sonen en fan una experiència personal i propera, que facilita la curiositat i l'interès pel món que ens envolta i la història que ens precedeix.

ACTIVITATS A L'AULA:

a) Mireu els vídeos educatius al nostre canal de YouTube anomenats "*QUADERNS DE BITÀCOLA*", especialment aquells que parlen sobre música irlandesa, *Sea Shanties* i *Yodeling*. Podeu trobar-los fàcilment a la llista de reproducció del nostre canal.

- Cerqueu referències visuals a Google Imatges d'antics vaixells de vela, paisatges d'Irlanda o dels Alps per ajudar a formar una imatge mental del context de cada tradició musical.

4. DESCOBRINT EL MÓN A TRAVÉS DE LA MÚSICA

Com dèiem abans, les lletres i cançons originals de "El Pony Pisador" aborden una gran varietat de curiositats de tota mena, que destaquen per la seva peculiaritat o per l'interès que desperten. D'aquesta manera es posen sobre la taula temàtica que aparentment són anecdòtiques, però que impulsen la set de coneixement i l'afició a diferents àmbits de la ciència o de la història com els menhirs, els ocells, l'antic Egipte, els equinoderms, la geografia catalana, els dinosaures o els pirates. Tot el públic pot trobar allò que més li agrada o li representa sense deixar a ningú indiferent.

ACTIVITATS A L'AULA:

a) Trieu un dels següents temes per investigar totes les paraules noves i desconegudes que apareixen:

- "*La Confraria del Menhir*"
- "*El Llom del Diplodocus*"
- "*La Noble Vila de Su*"

Posteriorment, el facilitador interrogarà cada participant, de forma oral o escrita, com si no entengués res de què està parlant la cançó i hagués de demanar ajuda amb els termes.

5. INSTRUMENTS CONEGUTS I DESCONEGUTS

La formació instrumental que es pot sentir durant l'espectacle inclou instruments àmpliament coneguts com la guitarra o el violí, d'altres més eclipsats però igualment propers com el baix o alguns més desconeguts com la mandolina i el banjo, que representen el més llunyà, desconegut i exòtic.

ACTIVITATS A L'AULA:

- a) Buscar imatges de cada instrument mencionat, preguntar-se com funciona l'instrument, quin és el seu rol musical, identificar el so per separat i reconeixi'l en context de grup. Debatre sobre els diferents rols que existeixen a l'hora de tocar, que no és molt diferent d'una "alineació esportiva" o una tria de personatges de videojocs cooperatius.
- b) Triar un dels instruments i dibuixar-lo. Per a edats més petites amb dibuixar l'instrument n'hi ha prou. Pels més grans el dibuix pot ser més lliure on també es mostrin els atributs o contextos sonors que fan que aquell instrument t'agradi més, tant pot ser de forma més abstracta com figurativa.

6. CREACIÓ ARTÍSTICA PARTICIPATIVA

De la mateixa manera en la qual "La balada de Nils Olav" va ser composta en un streaming en col·laboració amb l'audiència, o els "Animals Simpàtics que Fan Coses de Persona" foren creades a partir de dibuixos del nostre públic, com per exemple "El Kevin el Koala" és professor de física, o la "Sandra la Serp" que és Socorrista. Escriure cançons es converteix en un joc engrescador. D'aquesta manera, crear una cançó de forma assembleària i col·laborativa és possible de la següent manera:

Primer, cal prendre una decisió:

- **Com sona?** Gènere, tempo, estructura, recursos musicals i referències.
- **De què tracta?** Trobar un tema que interessi i emocionï per discutir-lo, i potser fer bromes al respecte.

Ja podem doncs començar a escriure una lletra a la qual donar-li melodia, o a l'inrevés.

Pel que fa a la música cal potenciar els automatismes i les primeres ocurrències instintives. En canvi, en la lletra es pot ser més reflexiu, lligat potser a una classe de Llengua sense perdre, però, un esperit d'espontaneïtat. Ara bé, el més important és que no cal compondre una complexa simfonia d'avantguarda sinó més aviat endur-se un record bonic d'un moment concret en forma de cançó. Les experiències i anècdotes d'un grup de persones, així com les bromes internes d'aquest, són normalment fils dels quals és fàcil estirar a l'hora de començar a crear cançons.

ACTIVITATS A L'AULA:

a) Formeu grups de 3 a 5 participants. La primera part de l'activitat consistirà a respondre la primera de les preguntes de composició mencionades anteriorment, definint clarament l'estil o gènere de la cançó que estem a punt de crear, quin compàs té, si és ballable o no, si anima a aplaudir, etc. Decidir què ha de tenir la cançó abans de crear-la. La segona part consisteix en respondre a la segona pregunta. *De què puc parlar?* És narratiu? Descriptiu? Les lletres rimen? També es poden proporcionar referències per a la rima i els recursos de lletres. La tercera i última part és compondre la cançó amb l'ajuda d'un professor de música per tocar i triar acords senzills o gravar versions a mesura que avança el procés de composició.

Només hi ha una limitació: no pot durar més de 3 minuts, com el format que coneixem com a *"single"*. Si sorgís el tema i genera curiositat, discutir l'existència d'aquest terme en relació amb la història del disc i la seva indústria pot ser molt interessant.

Si voleu saber més d'El Pony Pisador, podeu trobar molta informació a:

<https://elponypisador.com/>

<https://www.instagram.com/elponypisador.yarr>

<https://twitter.com/elponypisador>

<https://www.tiktok.com/@elponypisador.yarr>